

ref.nr.: 16.089 / 6.30.1

Amsterdam, 9 december 2016

betreft: Plenaire behandeling beperking discriminatieverbod 137 c-e WvSr. (34 051)

Geachte woordvoerders Justitie en LHBTI-emancipatie,

In de week van 12 december spreekt u over wetsvoorstel 34 051. Dat voorstel is een ingrijpende beperking van de wettelijke bescherming tegen discriminatie, zoals die is neergelegd in de artikelen 137 c-e van het Wetboek van Strafrecht.

Wij verzoeken u om *niet* met dit wetsvoorstel in te stemmen.

In oktober van dit jaar wordt in Amsterdam West een flyer verspreid waarin homoseksuelen van de meest vreselijke dingen worden beschuldigd. In november worden tal van beledigende en discriminerende opmerkingen over LHBTI's geplaatst onder een webbericht over de oprichting van een LHBTI-organisatie in Marokko. Het zijn slechts enkele recente voorbeelden van LHBTI-discriminatie.

Óf deze discriminerende uitingen over LHBTI's daadwerkelijk strafbaar zijn, bepaalt uiteindelijk de rechter. Maar áls dat het geval is, is dat hoogstwaarschijnlijk op grond van de artikelen 137 c-e van het Wetboek van Strafrecht. Wetsvoorstel 34 051 schaft deze artikelen grotendeels af. Als het voorstel wordt aangenomen, zijn groepsbelediging en aanzetten tot haat en discriminatie niet langer strafbaar.

Verkeerd signaal op verkeerd moment

Volgens het COC is dit wetsvoorstel een verkeerd signaal op een verkeerd moment. Deze tijd vraagt om méér en betere bescherming tegen discriminatie, in plaats van minder. Het aantal door de politie geregistreerde gevallen van LHBTI-discriminatie nam de afgelopen jaren toe, van 428 in 2009 naar 1.574 in 2015.¹ Zeven op de tien LHBTI's in Nederland krijgen te maken met fysiek of verbaal geweld met een discriminerende achtergrond.² Het gaat dan dus om meer dan zevenhonderduizend mensen die wel eens worden uitgescholden, gediscrimineerd of die klappen krijgen omdat ze LHBTI zijn. Veel LHBTI's (60%) passen uit vrees voor discriminatie hun gedrag in de openbare ruimte aan, bijvoorbeeld door niet meer hand in hand over straat te gaan.³ 'Homo' is op school een van de meest gebruikte scheldwoorden.⁴

Dat vraagt om een overheid die een heldere en ondubbelzinnige norm stelt en een streep zet door discriminatie. Het vraagt om robuuste antidiscriminatiewetgeving, niet om afschaffing of beperking van de wettelijke bescherming tegen discriminatie.

Nederland is gezakt naar de elfde plaats in Europa als het gaat om wetgeving die LHBTI's tegen discriminatie beschermt.⁵ Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, zal ons land waarschijnlijk verder wegzakken. Daarmee geeft Nederland ook internationaal een verkeerd signaal.

¹ Discriminatie-cijfers in 2015, Art. I in opdracht van de Nationale Politie.

² Geweld tegen homoseksuele mannen en lesbische vrouwen. WODC/Movisie, 2009.

³ Niet te ver uit de kast, SCP 2012

⁴ Jongeren en seksuele oriëntatie, SCP 2015.

⁵ ILGA Europe, 2016

Gevaar van groepsbelediging en aanzetten tot haat

Het COC is van mening dat groepsbelediging van LHBTI's bij de slachtoffers soms even diepe 'wonden' kan slaan als fysieke klappen. Een voorbeeld van het ingrijpende effect van woorden, zijn de hoge suïcidecijfers onder LHBTI-jongeren: die zijn gerelateerd aan de vele negatieve reacties die zij op school krijgen.⁶

Daarnaast weten we waar het toe kan leiden als mensen, omdat ze deel uitmaken van een bepaalde groep, eindeloos en genadeloos worden gediscrimineerd, beledigd, weggezet of er jegens hen wordt aangezet tot haat. Het feit dat de Hutu's de Tutsi's maandenlang consequent uitmaakten voor 'kakkerlakken', creëerde in Rwanda in de jaren negentig het klimaat voor een genocide. Ook de Europese geschiedenis kent voorbeelden van waar eindeloos beledigen en aanzetten tot haat tegen bevolkingsgroepen toe kan leiden. Het is onvergelijkbaar met de huidige situatie van LHBTI's in Nederland, maar wel een waarschuwing voor de uiterste consequenties van aanzetten tot haat en groepsbelediging.

Terechte grens aan vrijheid van meningsuiting

Je moet in Nederland veel kunnen zeggen, maar er zijn grenzen aan de vrijheid van meningsuiting, zo erkent ook de indiener van dit wetsvoorstel. Wat het COC betreft liggen die grenzen terecht bij groepsbelediging en aanzetten tot haat en discriminatie. De indiener van het wetsvoorstel wekt de indruk dat van de betreffende wetsartikelen (137 c-e) een 'chilling effect' zou uitgaan: burgers zouden hun mening niet meer durven te geven uit vrees dat ze met het strafrecht in aanraking komen. Dit effect is helemaal niet aangetoond, merken wij op, net als de VVD-fractie in de schriftelijke behandeling van dit wetsvoorstel. Verder wekt de indiener de indruk dat de delictomschrijving in de artikelen 137 c-e niet goed zou functioneren. Wij delen die indruk niet, maar de vraag is waarom de indiener vervolgens een aantal van deze artikelen dan maar helemaal schrapt, in plaats van de delictomschrijving te verbeteren. Zo gooit hij het kind met het badwater weg.

In strijd met internationale en Europese verplichtingen

Tenslotte wijzen wij er op dat het wetsvoorstel volgens de Raad van State in strijd is met internationale en Europese verplichtingen. Het gaat dan om schending van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, het Europees Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat, het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten en het Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag.

Conclusie

Wij hopen dat u met ons pleit voor méér in plaats van minder bescherming tegen discriminatie, en dat u niet instemt met dit wetsvoorstel tot beperking van het discriminatieverbod.

Hoogachtend,

Tanja Ineke

Voorzitter COC Nederland

⁶ D. van Bergen e.a. in American Journal of Public Health, January 2013, Vol. 103.